

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
Warszawa, dnia 2025-03-14
DUS-II.055.8.2025.MDe

Szanowny Panie,

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o *petycjach* (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z Pana petycją w sprawie niepomniejszania emerytur powszechnych o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych osobom, które z wnioskiem o emeryturę wcześniejszą wystąpiły po dniu 6 czerwca 2012 r., proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Mechanizm nakazujący pomniejszenie podstawy obliczenia emerytury powszechnej o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych ujęty w art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o *emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631, z późn. zm.) zwanej dalej *ustawą emerytalną*, został wprowadzony do porządku prawnego przepisami ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o *zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2012 r. poz. 637). Wymieniona ustawa została ogłoszona w Dzienniku Ustaw 6 czerwca 2012 r., natomiast weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013 r. Okres od dnia 6 czerwca 2012 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. stanowił *vacatio legis*, którego istotą jest stworzenie zainteresowanym podmiotom możliwości przystosowania się do nowej sytuacji prawnej (orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 marca 1993 r., sygn. akt K.9/92, orzeczenie TK z dnia 2 grudnia 2014 r., sygn. akt P 29/13, orzeczenie TK z dnia 20 grudnia 1999 r., sygn. akt K 4/99). Odpowiednie *vacatio legis* ma umożliwić zaznajomienie się z nowym prawem oraz dokonanie odpowiednich działań adaptacyjnych, w tym także chroniących adresata normy przed pogorszeniem jego sytuacji (wyrok TK z dnia 1 czerwca 2004 r., sygn. akt U 2/03). Zasada odpowiedniego *vacatio legis* jest częścią zasady przyzwoitej legislacji oraz elementem składowym zasady demokratycznego państwa prawnego wyrażonej w art. 2 Konstytucji RP (wyrok TK z dnia 30 czerwca 2009 r., sygn. akt K 14/07). Trybunał Konstytucyjny podkreśla też w swoim orzecznictwie, iż w przypadku, w którym akt prawny został ogłoszony prawidłowo, można domniemywać, że

jego treść jest powszechnie znana, to znaczy, że każdy zna obowiązujące i dotyczące jego sytuacji i zachowań prawo i nie może powoływać się na jego nieznaną dla uzasadnienia własnych działań albo zaniechań (postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 lutego 2015 r., sygn. akt Ts 140/14).

W tym miejscu należy również przywołać orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2023 r., sygn. akt I USKP 54/22, który odnosząc się do podnoszonej przez Pana materii stwierdził, co następuje: „Z bezspornych ustaleń faktycznych wynika, że odwołujący się ur. (...) 1952 r. złożył wniosek o wcześniejszą emeryturę w dniu 15 czerwca 2012 r., zaś nabył prawo do wcześniejszej emerytury na mocy decyzji z dnia 24 sierpnia 2012 r. od 13 czerwca 2012 r. Przepis art. 25 ust. 1b dodany został do *ustawy o emeryturach i rentach z FUS* z dniem 1 stycznia 2013 r. na mocy art. 1 pkt 6b *ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2012 r. poz. 637), jednak ustawa zmieniająca została ogłoszona w dniu 6 czerwca 2012 r. (*vacatio legis* było prawie 6-miesięczne). Skarżący miał więc możliwość zapoznania się ze zmianami ustawowymi i posiadał wystarczający czas, aby zapoznać się z niekorzystną dla niego zmianą ustawową. Wbrew twierdzeniom skargi kasacyjnej nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy fakt czy skarżący posiadał wiedzę o zmianach ustawowych. Istotna jest bowiem obiektywna możliwość zapoznania się z niekorzystnymi dla jednostki zmianami przepisów.”.

Mając powyższe na uwadze, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stoi na stanowisku, iż w świetle ugruntowanego orzecznictwa w tym Trybunału Konstytucyjnego, przepis art. 25 ust. 1b *ustawy emerytalnej* powinien mieć zastosowanie do osób, które z wnioskiem o przyznanie emerytury wcześniejszej wystąpiły po dniu 6 czerwca 2012 r.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Eliza Wiśniewska
Dyrektor
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/